

Na lange tijd van stilstand konden Vlaamse melkveehouders als gevolg van de nieuwe quotumregelgeving opnieuw denken aan bedrijfsuitbouw. Met een jaar quotumactiviteit achter de rug lijken de eerste groeipijnen van de nieuwe reglementering voorbij. Vier specialisten buigen zich over de resultaten van het afgelopen quotumjaar en constateren provinciale verschillen.

De Vlaamse melkveehouderij herademt. Na negen jaar van quotumverhandeling via de quotumbeurs zijn er opnieuw mogelijkheden voor onderlinge aankoop en verkoop van melkproductierechten en dat in de 60/40-regeling. Een vroege balans van één jaar quotumactiviteit levert een aantal boeiende resultaten, zoals onder meer de opvallend

liggen daar volgens hem aan ten grondslag. 'In West-Vlaanderen zijn duidelijk meer kleine bedrijven. Met de vernieuwde reglementering ontstond daar een breder aanbod dan in provincies zoals Limburg en Antwerpen.' De vraag naar quotum was echter over geheel Vlaanderen even groot. 'De dwang tot groei is overal gelijk. Aan de vraagzijde is de situatie in Vlaanderen

houden bij de aankoop van extra quotum. 'Soms vergeet men te rekenen. Je mag als veehouder niet uit het oog verliezen dat het geld ook terugverdiend moet worden.'

Johan Achten raadt potentiële kopers eveneens aan om voorzichtig om te springen met de betaalde prijzen. 'Quotum verwerven is een toekomstig inkomen kopen. Maar door het huidige onevenwicht tussen vraag en aanbod in de markt, is het quotum duur en weerspiegelt de prijs niet meer deze inkomensverwachting.'

Eddy Leloup, adviseur rundvee bij het hoofdbestuur van de landbouworganisatie Boerenbond, ziet de veel te hoge prijszetting als reden voor de geringe quotumbewegingen in het veld. 'Iedereen is op dit moment verlamd door de veel te hoge prijzen', klinkt het bedenkelijk. Door de huidige quotumstructuur is wel meer verhandeld dan bij het

Quotum ver deeld

Grote regionale verschillen typeren verhandeling Vlaamse quota

grote regionale verschillen. 'Het afgelopen jaar zijn er veel vragen naar de nieuwe reglementering geweest', begint Johan Achten van het Belgische boekhoudkantoor LIBA. 'Van concrete dossiers is, zeker in de regio van de Kempen, het afgelopen jaar weinig sprake geweest. Mij lijkt dat in Oost- en West-Vlaanderen meer dossiers lopen.'

Overall dwang tot groei

Willy Boon, aanvoerdercoördinator en communicatieverantwoordelijk bij de zuivelcoöperatie Belgomilk, is het op dat punt met Johan Achten eens. 'De quotumactiviteit situeerde zich het afgelopen jaar vooral in de provincie West-Vlaanderen, veel meer dan in de overige provincies', verduidelijkt Boon. Hij put voor deze vroege conclusie uit de eigen gegevens en uit wat tot nu toe uit het veld aan geluiden kwam. Met name de streekgebonden structuurverschillen van de Vlaamse landbouwbedrijven

hetzelfde, maar aan de aanbodzijde ligt de situatie enigszins anders.'

Vanzelfsprekend volgt ook het prijskaartje dezelfde trend. 'De prijzen lopen heel sterk uiteen', stelt Willy Boon, terwijl hij onderstreept dat de medewerkers van Belgomilk enkel willen optreden als technische bemiddelaars bij de quotumverhandeling. 'Het is niet onze bedoeling om betrokken te raken in de hele spiraal van de prijszetting. De sector heeft er immers geen enkel belang bij dat de prijs van quotum enorm oploopt. Duur betaald quotum is geld dat uit de sector wegloupt.'

De Belgomilk-medewerker noemt prijzen die fluctueren afhankelijk van de onderlinge overeenkomst tussen koper en verkoper. 'Het is opletten dat er geen te grote druk op de prijszetting komt. Anders groeit de prijs al snel buiten proportie.' Bijkomend onderstreept Boon het belang om de bedrijfscijfers en eigen doelstellingen goed onder ogen te

vorige systeem. 'Er is nogal wat beweging, maar het gaat daarbij wel vaak om kleine bewegingen.'

Richting twee euro

Een groot probleem bij het verhandelen van quotum is de rol van de emotie, volgens Leloup. 'Veehouders gaan vaak emotioneel en bijgevolg ondoordacht handelen, waardoor schrikbarende hoge prijzen worden betaald. Als er sprake is van prijzen die richting twee euro per kg melk gaan, dan gaat het puur om de kracht van de emotie. Zolang de investering maar met voldoende draagkracht gebeurt, is er geen probleem.' De gevolgen voor de verhandelde hoeveelheden blijven niet uit. 'Er geldt vaak: hoe hoger de prijs, hoe voorzichtiger in het volume.'

Concrete cijfers over het aantal quotaverhandelingen en de bijhorende hoeveelheden zijn in Vlaanderen nog niet voorhanden. 'Het is wel duidelijk dat er

het afgelopen jaar veel meer verhandelingen waren dan de jaren daarvoor', zegt Lea Elst, medewerker op de dienst Administratie Beheer en Kwaliteit van de Landbouwproductie (ABKL) aan het Vlaamse ministerie van Landbouw. 'Maar voor definitieve cijfers is het nog te vroeg. Het quotumjaar eindigt pas in november.'

MTR-spanningsveld

Na een jaar quotumverhandeling rijzen ook de eerste vragen naar veranderingen en aanpassingen, onder meer vanwege de sindsdien ontstane Mid Term Reform. Het Europese dossier zorgt volgens Eddy Leloup voor een extra spanningsveld in de prijszetting. 'In het kader van de ontkoppeling van de melkproductie en de melkpremies ontstond een terughoudend effect aan de zijde van de stoppers', haalt Leloup aan als een van de oorzaken voor het beperkte quotumaanbod. 'Eigenlijk was de komst van de melkpremie een onverwacht en vervelend obstakel. De duidelijke scheiding tussen de mobiliteit van quota en die van premies moet straks aanleiding geven tot een beter quotaklimaat.'

De gevolgen van MTR vragen bovendien om extra aanpassingen van het huidige quotumsysteem. 'Onze bedoeling is het om in de eerste plaats komaf te maken met de grondgebondenheid. Door regelgeving rond MTR moeten we van een perceelsdenken naar een soort oppervlaktedenken. Opdat de quotumwetgeving niet zou verontreinigen in de Europese willen we breken met de strenge grondgebondenheid.' De context van Mid Term Reform heeft de huidige quotumregeling in een totaal ander daglicht geplaatst. Niettemin moeten de gevolgen van die Europese regelgeving ook bij de overweging tot groei meegenomen worden. 'De dimensie waarin alles zich nu afspeelt is de MTR-dimensie.'

Afoming afbouwen

Ook Johan Achten heeft bedenkingen bij de bestaande quotumwetgeving en zag een paar punten graag gewijzigd. 'Het systeem zou vooral eenvoudiger moeten worden', denkt hij, terwijl hij twee specifieke voorbeelden aanhaalt. 'Handelsbelemmeringen, zoals de grondverplichting van negen jaar bij een quotumdossier en de afoming van verhandelde quota met 40 procent ten voordele van de quotumbeurs, zouden in principe afgebouwd moeten worden. Op die manier kan ook het aanbod gestimuleerd worden, zodat er een beter evenwicht komt tussen vraag en aanbod. Dat zou dan weer aanleiding geven tot een correctere prijszetting.' Achten vat de opdracht voor de toekomst eenvoudig samen. 'Het quotumsysteem zou de dynamische boeren positief moeten benaderen.'

Annelies Debergh